GRECO, rapoarte critice la adresa României: Progrese insuficiente în combaterea coruptiei | Sectia speciala de investigare a magistratilor, „o anomalie” în sistemul institutional

România a înregistrat progrese insuficiente în combaterea coruptiei, transmite Grupul Statelor contra Coruptiei (GRECO), exprimând preocupare privind reformele din sistemul judiciar, în special asupra refuzului Bucurestiului de a desfiinta Sectia speciala de investigare a magistratilor.

România a înregistrat foarte putine progrese în implementarea masurilor de combatere a coruptiei în rândul parlamentarilor, judecatorilor si procurorilor, precum si în abordarea preocuparilor generate de controversata reforma a justitiei, anunta Grupul Statelor contra Coruptiei (GRECO), un organism al Consiliului Europei (CoE), în doua rapoarte publicate marti, remise MEDIAFAX.

GRECO îndeamna autoritatile române sa adopte masuri determinate pentru a obtine progrese tangibile cât mai curând posibil. În acest context, GRECO saluta faptul ca pe 4 iunie premierul României a anuntat intentia de a abandona controversatele reforme judiciare.

Într-un raport privind conformarea, în care sunt analizate progresele în implementarea masurilor recomandate în 2015 pentru prevenirea coruptiei în cazul parlamentarilor, judecatorilor si procurorilor, GRECO a concluzionat ca România s-a conformat în totalitate doar în cazul a patru dintre cele 13 recomandari, implementând partial trei si neimplementând sase. Într-un raport de urmarire a situatiei, care evalueaza conformarea cu recomandarile formulate în raportul ad hoc referitor la reforma judiciara pregatit prin procedura de urgenta în 2018, GRECO a observat ca autoritatile române au aplicat doar una dintre cele cinci recomandari.

În privinta parlamentarilor, GRECO noteaza ca autoritatile române nu au revizuit înca, asa cum se solicita, regulile si practicile procesului legislativ. În pofida apelului GRECO de limitare a utilizarii procedurilor de urgenta la situatii exceptionale, autoritatile au continuat sa recurga la acestea pentru a adopta amendamente legale importante.

Alte lipsuri se refera la faptul ca nu a fost instituit niciun mecanism eficient de aplicare a codului de conduita a parlamentarilor si ca scopul incriminarii situatiilor de conflict de interese ramâne limitat.

"În privinta reformelor din sistemul judiciar, GRECO avertizeaza ca cele mai recente tentative ale autoritatilor române de a reduce perioada de prescriere pentru anumite fapte de coruptie, daca vor deveni legi, ar submina grav lupta împotriva coruptiei. Adoptarea de catre Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a Planului de integritate din domeniul judiciar introduce unele masuri prin care creste gradul de constientizare în combaterea coruptiei, dar este necesara consolidarea rolului si eficientei persoanelor care detin functii de conducere la instante si la Parchetele judiciare", precizeaza GRECO, denuntând si lipsa de actiuni în sensul introducerii unor criterii obiective de selectie în numirea si revocarea procurorilor si în sensul cresterii rolului CSM în aceste proceduri.

"De asemenea, GRECO regreta ca recentele amendamente legislative si deciziile Curtii Constitutionale au sporit rolul Executivului în numirea procurorilor de rang înalt. De fapt, consecintele amendamentelor legislative referitoare la procurorii de rang înalt din România reprezinta o problema care stârneste preocupari serioase pentru GRECO. Atacurile continuate ale actorilor politici asupra procurorilor de rang înalt, demiterea sefei Directiei Nationale Anticoruptie (DNA) si încercarea de revocare procurorului general amplifica suspiciunile referitoare la obiectivele reale ale acestor amendamente, adoptate prin proceduri urgente care nu respecta standardele în materie de stat de drept", subliniaza GRECO.

"Ţinând cont de faptul ca nivelul redus de conformare a României este «în general nesatisfacator», tara va face în continuare obiectul procedurii privind neconformarea. GRECO a cerut ca autoritatile române sa retransmita informatii despre progresele înregistrate pâna pe 30 iunie 2020", subliniaza GRECO.

Concluziile Raportului interimar privind conformarea

"GRECO trage concluzia ca România a implementat satisfacator sau a abordat în mod satisfacator patru din cele 13 recomandari continute în Raportul celei de-a patra runde de evaluare. Alte trei recomandari sunt implementate partial, iar sase ramân neimplementate", se arata în raport.

"În privinta membrilor Parlamentului, exista foarte putine progrese de la adoptarea raportului de conformare: nu a aparut nicio revizuire în privinta regulilor si practicilor procesului legislativ. (...) GRECO exprima preocupare privind continuarea tensiunilor politice în România din cauza reformelor din sistemul judiciar, cu potentiale consecinte negative asupra combaterii coruptiei", adauga organizatia, subliniind ca "nivelul de conformare a României cu recomandarile ramâne în general nesatisfacator".

"GRECO invita autoritatile din România sa autorizeze, cât de curând posibil, publicarea raportului, sa traduca raportul în limba nationala si sa publice aceasta traducere".

Raport de urmarire a situatiei, care evalueaza conformarea cu recomandarile formulate în raportul ad hoc

"În raportul ad hoc, GRECO reitera recomandarea din a Patra Runda de Evaluare în sensul îmbunatatirii transparentei procesului legislativ prin dezvoltarea în continuare a regulilor dezbaterilor publice, consultari si audieri (...); prin evaluarea practicilor si revizuirea în consecinta a regulilor pentru a se asigura ca proiectele de lege, amendamentele la aceste proiecte, agendele si rezultatele reuniunilor comisiilor sunt dezvaluite în timp util si ca sunt alocate termene corespunzatoare pentru prezentarea amendamentelor; prin adoptarea masurilor corespunzatoare astfel încât procedurile de urgenta sa se aplice ca exceptie, într-un numar limitat de cazuri. GRECO aminteste ca, potrivit celui mai recent Raport interimar de conformare, adoptat pe 20 iunie 2019, aceasta recomandare înca nu a fost implementata", se arata în raport.

"GRECO a tras concluzia ca aceasta recomandare nu a fost implementata: - noua Sectie speciala pentru investigarea infractiunilor din sistemul judiciar. În Raportul ad hoc, GRECO a recomandat ca înfiintarea Sectiei speciale pentru investigarea infractiunilor din sistemul judiciar sa fie abandonata. GRECO aminteste ca a considerat crearea Sectiei speciale a procurorilor pentru investigarea delictelor din sistemul judiciar drept unul dintre cele mai controversate amendamente; a fost perceputa ca fiind o anomalie în sistemul institutional existent, care poate conduce la conflicte de juridictie, poate fi utilizata gresit si poate face obiectul unor interferente în procedurile justitiei penale", subliniaza GRECO.

"Problemele prezentate referitoare la reformele din sistemul judiciar trebuie percepute în contextul mai larg al controversatelor reforme din sistemul judiciar din România, care continua sa genereze preocupari serioase la nivel national, în rândul societatii civile si comunitatii internationale. GRECO noteaza ca doar una dintre cele cinci recomandari specifice formulate în raportul ad hoc a fost aplicata, iar celelalte patru nu au fost aplicate. (...) GRECO saluta faptul ca pe 4 iunie premierul României a anuntat intentia de a abandona controversatele reforme judiciare si încurajeaza autoritatile române sa aplice în totalitate recomandarile GRECO fara întârzieri. GRECO noteaza progresele înregistrate în privinta eliminarii incompatibilitatilor pentru judecatori si procurori, adica faptul ca nu pot desfasura alte activitati, în afara celor în domeniul învatamântului superior si functiilor didactice. De asemenea, GRECO recunoaste ca au fost luate de catre autoritati unele masuri initiale pentru abordarea problemei pensionarii anticipate a procurorilor si judecatorilor si asupra efectelor. În cea mai mare parte a preocuparilor, nu au fost obtinute rezultate tangibile", concluzioneaza raportul.

"GRECO are o preocupare speciala din cauza faptului ca recomandarea de abandonare a înfiintarii Sectiei de investigare a infractiuni din sistemul judiciar a fost ignorata total. Noua legislatie include anumite amendamente, printre altele, referitoare la numirea si revocarea procurorilor de rang înalt, la independenta functionala a procurorilor, la responsabilitatea personala a judecatorilor si procurorilor, care, luate împreuna, reprezinta amenintari grave la adresa independentei justitiei din România", subliniaza GRECO.